

JEŽÍŠ CHCE PROMĚNIT VŠE UVNITŘ

Ježíš řekl: „Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí.“ Farizeové, kteří tam byli, to slyšeli a řekli mu: „Jsme snad i my slepí?“ Ježíš jim odpověděl: „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu“ (Jan 9,39-41).

Možná znáte termín „provozní slepota“. Touto slepotou trpí ti, kdo se v nějaké oblasti života pohybují dlouhou dobu. To, co pro ně kdysi bylo nové a nepoznané, už ani nevnímají. Některé činnosti se neustále opakují a nejen že to tak má být, dokonce nás to uklidňuje a přesvědčuje, že věci děláme dobře. Jenže platí to i na duchovní život? Na církev?

Když Ježíš vyčítal farizeům, že jsou slepí, oni sami to takto neviděli. Byli spokojeni s tím, jak věci běžely. Dodržovali zákon, tradici otců a starali se o kultický život Izraele. Nic z toho jim však Ježíš nevyčítal, jeho výtky směřovala především k tomu, že tradici a zákon povýšili na roveň Bohu. Že provoz chrámu se stal důležitějším než čistota srdce. Mysleli si, že vidí, protože vše běželo, jak mělo, a oni tento běh zabezpečovali, jenže slovy Ježíše byli slepí, protože se stali imunními vůči svému hříchu. Trpěli duchovní slepotou.

Podobný syndrom hrozí každé křesťanské církvi. O co se jedná? My chceme změnu, kdežto Ježíš očekává proměnu. Církvi a stejně tak i nám hrozí, že budeme zasaženi duchovní slepotou. Měníme totiž fasádu, kdežto Ježíš chce změnit vnitřek. Zákon ukáže jako zrcadlo vnějšek, Ježíš chce proměnu vnitřku.

My se zajímáme především o výkony, o provoz, Ježíš se zajímá o vnitřek, o naše zdroje. Nám stačí církevní provoz, jenže Ježíš nás vede k otázce, zda to, co děláme, skutečně vede k proměně a k tomu, co církev skutečně dělá církvi, tedy k otevřenosti vůči všem ztraceným.

Německý teolog Ernst Käsemann napsal: „Křesťany všech věků netrápí ze všeho nejvíce zákonictví, nedostatek víry či teologické spory. Nejvíce je trápí sám Ježíš. Kdykoli se na scéně objeví Ježíš, církev panikaří, neboť se bojí chaosu, který při jeho příchodu nastává. Když je církev konfrontována s Ježíšem, otřásá se v základech. Církevní tradice a zákony se pokouší Ježíše ochočit“.

Autor není proti tradici a zákonům, je proti tomu, když se dají na místo, které patří Ježíši. Když nám dávají větší jistotu a komfort než Kristus. Jde o to, že tradice, provoz církve se nesmí stát cílem, ale pouze prostředkem k následování Ježíše. Není-li tomu tak, snadno upadneme do duchovní slepoty. Je zákeřná tím, že vše zdánlivě vypadá a funguje jako kdysi, jen se vytrácí smysl toho, proč to či ono děláme. Zároveň nám přestává vadit, že se lidé neobrací ke Kristu, že se někteří církevní kostlivci dlouhodobě neřeší, že farnost táhne pár stále více utahaných bratří a sester atd.

Ježíš farizeje s jejich slepotou konfrontuje, což je velmi naštve. Podobný příběh se opakuje i dnes. Když už někdo najde odvahu nám něco povědět a upozornit nás na naši zaslepenost, obyčejně reagujeme podrážděně – stejně jako farizeové.

Vede nějaká cesta z duchovní slepoty? Někdy na některé naše „slepé skvrny“ ukazují naši kritici. Naslouchejme jim a nezaujímejme příliš rychle obranářský postoj. Další medicínou mohou být všetečné otázky lidí zvenku typu: „A proč to děláte“? Nebojme se čas od času tuto otázku položit i my sami sobě. Naslouchejme Pánu Bohu, zda nás v něčem nevybíjí ke změně, k prohlédnutí. Pokud od něj takovýto impulz přijde, neodkládejme řešení, ale jednejme.

David Novák, red. kráceno

Hřívna – informační čtrnáctideník vydává ŘK farnost Semily pro vnitřní potřebu. Uzávěrka tohoto čísla: 27. června 2024. Uzávěrka následujícího čísla: 11. července 2024. Redakce a grafická úprava: M. Kraus. Imprimatur: R. D. J. Gajdošík. Jednotlivé příspěvky zasílejte na adresu kraus.matej@seznam.cz, a to nejpozději do dne uzávěrky dalšího čísla.

HŘÍVNA

Informační čtrnáctideník
ŘK farnosti Semily

Číslo 13 30. června 2024

Římskokatolická farnost – děkanství Semily, Komenského nám. 125, 513 01

Děkan: R. D. Jaroslav Gajdošík, tel. 739 909 500

www.farnost.semily.net

Bohoslužby v Semilech se konají v děkanském kostele sv. Petra a Pavla (KO), v kapli sv. Zdislavy na faře (KA), ve filiálním kostele Umučení sv. Jana Křtitele na Košťofranku (KK), v domově důchodců (DD), v kapli sv. Antonína v Chuchelně (CH).

Farnost
sv. Petra a Pavla

Pořad bohoslužeb ve farnosti ve dnech 1. 7. – 14. 7. 2024

1. 7. Po	–	–	–
2. 7. Út	KA	18.00	za † Vilmu a rodiče
3. 7. St	Svátek sv. Tomáše, apoštola		
	KA	08.00	za † rodiče Masničákovy a 7 sourozenců
4. 7. Čt	Památka sv. Prokopa, opata		
	KA	08.00	za † Jaroslavu Pekárkovou, † manžela, rodiče a sourozence
5. 7. Pá	Slavnost SV. CYRILA, MNICHA, A METODĚJE, BISKUPA, patronů Evropy		
	KO	08.30	za † Jiřího Lukse a jeho sourozence
6. 7. So	DD	13.30	za farníky
	KA	18.00	za † Annu

---

7. 7. Ne	14. neděle v mezidobí		
	KO	08.30	za † Zdeňka Stehlíka, sourozence a rodiče, a za † Josefa Šobáně

---

8. 7. Po	–	–	–
9. 7. Út	KA	18.00	za † Josefa Šobáně
10. 7. St	KA	08.00	za †† Karla a Marii Počiatkovy
11. 7. Čt	Svátek sv. Benedikta, opata, patrona Evropy		
	KA	08.00	za zdraví pro Emilii Hričovou
12. 7. Pá	KA	18.00	za †† Pavla a Karolínu
13. 7. So	DD	13.30	za farníky
	KA	18.00	za zdraví a Boží požehnání pro syna

---

14. 7. Ne	15. neděle v mezidobí		
	KO	08.30	za zdraví a Boží ochranu pro Matěje

Ve městě Krupka, v části Bohosudov stojí přímo v centru na náměstí **bazilika Panny Marie Bolestné** s ambity a bývalou jezuitskou rezidencí. Je významným poutním místem a je jedním z hlavních severočeských poutních kostelů. V počátku 20. století byla druhým nejnavštěvovanějším poutním místem litoměřické diecéze a pátým v Čechách. Před vznikem baziliky ve Filipově v roce 1885 se jednalo dokonce o nejnavštěvovanější mariánskou svatyni v severních Čechách. Poutě na toto místo jsou aktuální i ve 21. století. Každoročně mj. přichází přibližně 500 Lužických Srbů ze sousední německé Lužice na společné setkání.

Původní drobná, snad dřevěná kaple, byla v místě postavena roku 1426. V roce 1507 byla rozšířena, avšak před rokem 1620 zpusťla. Stavba byla znovupostavena v letech 1621–1624. Dnešní stavba byla započata roku 1701 Giuliem a Octaviem Broggiem. Stavba byla dokončena roku 1708, kdy byly dostavěny obě věže v západním průčelí kostela.

Legenda o vzniku tohoto poutního místa praví, že od roku 1227 býval v blízkém Světcí u Bíliny klášter sester strážkyň sv. Hrobu. Husité tento klášter přepadli a vypálili. Část řeholnic byla pobita a část se zachránila útekem. Na útěku vzaly s sebou sestry nejcennější předmět svého kláštera – malou sochu Bolestné Panny Marie, která byla již dlouho zbožně uctívána. Jeptišky se skrývaly v lesích v místech nynějšího Bohosudova a postupně tam podlely útrapám těžkého a nezvyklého života. Podle legendy poslední z nich ukryla těsně před smrtí sošku do vykotlané staré lípy. Na svátek Narození Panny Marie v roce 1425 přišla do těchto míst jedna dívka z blízké Krupky, aby zde žala trávu. Náhle ji však napadl jedovatý had, který se jí ovinul kolem holé ruky. Had se však místo uštknutí otočil proti lípě a začal neobyčejně silně syčet.

Náhle zcela ochromen spadl a aniž dívka ublížil, zmizel v trávě. Když dívka tento podivuhodný příběh vyprávěla, vydali se na místo měšťané v procesí a při prohlídce místa našli v dutině starého stromu sošku Bolestné Panny Marie. Po konzultaci s krupským farářem ji přenesli do krupského farního kostela. Došlo ovšem k tomu, že soška z krupského kostela zmizela a byla nakonec opět nalezena ve vykotlané lípě. Když se to opakovalo, byla v tom spatřována Boží vůle, a proto zde zbožní lidé vystavěli první dřevěnou kapli.

Po porážce křižáckého vojska 16. června 1426 v bitvě Na Běhání u Ústí nad Labem zahynulo mnoho křižáků i na útěku v místě budoucího Bohosudova. Po skončení husitských válek byla na památku padlých křižáků v místě obnoveného poplužního dvora postavena kaple ke cti Bolestné Panny Marie. V této kapli byla pak uchovávána zmiňovaná milostná gotická soška. Voda v blízké studánce byla již tehdy pokládána za léčivou.

Gotická milostná soška Panny Marie Bolestné je asi 15 cm vysoká, z blížie neurčené vypalované hlíny. Znázorňuje sedící Pannu Marii, která drží na klíně mrtvého Krista a bolestně se něj dívá. Socha, jejíž umělecká hodnota není příliš veliká, byla během staletí tak poškozena, že v roce 1709 byla opatřena ochranným zlatým plechem.

Původní dřevěná kaple byla brzy vystřídána kamennou a roku 1507 rozšířena a přeměněna na poutní kostel. Albrecht z Kolovrat vymohl osobně v Římě plnomocné odpustky pro poutníky ke „zdejší“ Panně Marii. Dne 14. října 1515 byl kostel vysvěcen. Kolem roku 1618 zpusťl a znovu byl postaven v letech 1621–1624, poté však vyhořel. Nynější kostel postavili v letech 1701–1708 litoměřičtí stavitelé Giulio a Octavio Broggiové.

Bohosudovský kostel zůstal po celou dobu reformace katolickým a byl oporou zdejší

katolíků v boji proti protestantismu. Již brzy sem přicházela procesí i z velkých vzdáleností. Příkladem mohou být procesí ze Žitavy odkud pravidelně od roku 1515 přicházeli poutníci. Když však jak Žitava, tak i blízká Krupka roku 1576 podlely protestantismu, byl zdejší kostel ve velkém nebezpečí. Císař Rudolf II. předal roku 1584 františkánský klášter v Krupce spolu s tímto kostelem přísně katolickému Jiřímu z Lobkovic. Ten dal kostel obnovit a zasloužil se o jeho nový rozkvět. Roku 1587 byl bohosudovský kostel předán jezuitům od sv. Klimenta z Prahy, kteří se stali vlastními tvůrci slávy tohoto poutního místa.

Po vypuknutí třicetileté války zahájené českým protihabsburským povstáním došlo k přerušení slibného vývoje. Když roku 1618 vypověděla vláda direktorů jezuity z Čech, zachránil milostnou sošku chomutovský rektor jezuitské koleje a tajně ji odvezl do Duchcova. Bohosudovský kostel byl následně zpusťšen. Přestože do Bohosudova se jezuité vrátili již v roce 1621, soška se během války stěhovala ještě několikrát díky opakovanému vpádu Švédů.

Po skončení třicetileté války získal bohosudovský kostel značný odkaz závěti Anny Marie Regnierové von Bleyleben, která mu odkázala své soběchlebské panství. Díky tomu mohlo být již roku 1652 započato s novostavbou jezuitské rezidence, později zvanou stará budova. Tato stará budova se však brzy ukázala příliš malá, a proto byla určena pro přicházející poutníky. Nová jezuitská rezidence byla postavena roku 1677 a současně při ní byl otevřen i ústav se školou pro zpěváky a ministranty. Bohosudovský kostel vlivem jezuitů opět ožil a množství poutníků bylo enormní. Kostel brzy přestal stačit a bylo rozhodnuto o novostavbě. 1. září 1706 byl nový chrám slavnostně vysvěcen a byla do něj ve slavnostním průvodu přenesena milostná soška Panny Marie Bolestné. V roce 1722 byl dokončen oválný ambit se sedmi již dříve vybudovanými

kaplemi, které pořídila města i jednotlivci, kteří putovali k Panně Marii Bohosudovské. V těchto kaplích byly vymalovány výjevy zobrazující sedm bolestí Panny Marie.

Svého poutnického vrcholu dosáhl Bohosudov v 18. století. Četná vyslyšení prosb a zázračná uzdravení byla důvodem již prvních poutí do Bohosudova, ale systematické záznamy o mimořádných vyslyšeních jsou až od roku 1671. V Bohosudově docházelo také ke konverzím od protestantismu ke katolické víře, a to někdy i u tehdejších významných osobností.

Když bylo v roce 1773 zrušen jezuitský řád, hrozilo i nebezpečí zániku kostela. Proto byla v roce 1786 založena samostatná lokálie, která byla v roce 1798 povýšena na proboštví. K oživení staré poutní slávy došlo opět na počátku 19. století. V roce 1853 se do Bohosudova opět vrátili jezuité a zůstali tam až do roku 1950, kdy byli v rámci Akce K, internování komunistickým režimem. Jezuité v Bohosudově zřídili opět své školy, soukromé gymnázium se studentským konviktem (tzv. malý seminář), ze které pak vyšla řada kněží činných v litoměřické diecézi. V roce 1855 byla proto postavena nová budova semináře. V roce 1905 a v letech 1912–1913 byl celý komplex podstatně rozšířen a počet chovanců dosáhl téměř čtyř set. Jezuité zde byli činní nejen jako ochránci poutního místa, ale také jako pedagogové, organizátoři lidových misí, mariánských kongregací, jezuitských exercicií a dalšího duchovního programu.

Před údajným 500. výročí vzniku bohosudovského poutního místa v roce 1925 povýšil papež Pius XI. bohosudovský kostel na baziliku minor.

V roce 1993 bylo v Bohosudově opět obnoveno biskupem Josefem Kouklem gymnázium, které také za pomoci jezuitů funguje dodnes.